KAKO JE NASTALA ČUTNA POT NA BUČKI?

Mehurčki smo si letos zadali prav posebno nalogo. Ta je bila, da skozi celo leto s pomočjo projektnega dela ustvarimo čutno pot v neposredni okolici vrtca na Bučki.
Vse od septembra pa do junija smo imeli polne roke dela.
Po etapah projektnega dela vam predstavljamo kako je potekal celotni projekt in kaj je rezultat pridnih ročic naših otrok in okolice.

1. POBUDA

Osnovna ideja na izdelavo čutne poti je prišla iz strani vzgojiteljic tekom dialoga kako otroke spodbuditi in motivirati za aktivni način učenja. In kaj je primernejše od projektnega dela v naravi? Otroke sva zbrali na trati ob vrtcu, kjer so sami podali ideje kako preurediti, popestriti okolico. Ideje so bile pestre in raznolike. In tako se je začelo….

Zelenica ob vrtcu Bučka pred ureditvijo čutne poti

Na uvodnem roditeljskem sestanku sva o projektu seznanili starše, ki so izkazali podporo in pripravljenost na sodelovanje pri projektu. Filipova mamica, ga. Jelka Tršinar nam je prišla v skupino predstaviti nekaj primerov čutnih poti iz Švice in Avstrije. Tako smo dobili še več idej in oblikovali boljše predstave o čutni poti.

2. SKICIRANJE PROJEKTA

Otroci so v dvojicah sami izdelovali svojevrstne čutne poti po igralnici. Z otroki in starši smo zbrali ideje in jih skicirali v obliki plakata. Na njem so vidne postaje za razvoj posameznih čutil

3. NAČRTOVANJE IN PRIPRAVE

Spoznali smo čutno pot, vendar pa: Kaj sploh pomenijo čutila? Katera so in zakaj so tako pomembna? Odgovore na ta vprašanja smo iskali tekom hladnejšega dela leta. Vsak mesec smo spoznali eno od čutil.

1. OKTOBER – OKUS

- okušanje jesenskih plodov,
- okušanje različnih tekočin, izražanje doživetij,
- pripravljanje različnih jedi (jabolčna pita, njoki s korenjem, čežana, orehovi piškoti, ipd.).
- okušanje različne hrane s prekritimi očmi in poimenovanje teh,
- opisovanje okušalnih občutij…
- skicirali v obliki plakata. Na njem so vidne postaje za razvoj posameznih čutil

2. NOVEMBER – VID

- igra pantomima (opazovanje govorice telesa),
- različne socialne igre (iščemo skrite predmete, prijatelja, iščemo otroka, ki je vir gibanja, igra dan in noč in podobne - glej sliko 12),
- igra s senčnih gledališčem, lutkami,
- igre z ogledali in njihovimi odsevi,
- igre s svetilkami v odsotnosti dnevne svetlobe in nočni pohod,
- svet z odsotnostjo vida (s prevezo na očeh so premagovali različne ovire in se poskušali orientirati na prostem in v prostoru),
- mešanje barv (ustvarjanje barvnega kroga, prelivanje barv), in
- premagovanje vidnih prevar s pomočjo delovnih listov v knjigi Mi, čuti in čutila

3. DECEMBER – TIP

- socialne igre v kateri so morali otroci na podlagi tipanja prepoznati bodisi prijatelja bodisi predmet,
- izdelava tipnega spomina iz različno hrapavih oziroma gladkih površin papirja in lesa,
- igre za poimenovanja nasprotij: toplo : hladno, mehko : trdo, hrapavo : gladko…
- uporaba debelejših rokavic – kot odsotnost tipa,
- prepoznavanje kaj se skriva v škatli presenečenja,
- izdelava pripomočka za umirjanje iz balonov napolnjenih z različnimi vsebinami (iskanje parov glede na tip) in
- priprava čutne poti iz različnih naravnih in umetnih materialov. Otroci so bosi preizkušali občutja ob hoji po različnih materialih.

4. JANUAR – SLUH

- prepoznavanja glasov prijatelja,
- zaznavanje barve glasu instrumenta in ponazarjanje njegovega odmeva,
- ponavljanje ritmičnih vzorcev z lastnimi instrumenti,
- sproščanje ob zvočnih vibracijah tibetanskih skled – (novo spoznanje: zvok je vibracija, potuje po zraku),
- igranje socialne igre: poišči izvor zvoka,
- poslušanje različnih zvrsti glasbe, izražanje skozi njo in lastno izvajanje,
- spoznavanje in izvajanje zvočnih nasprotij (dolgi in krati zvoki, glasno in tiho, hitro in počasi, visoki in nizki toni, daleč in blizu…),
- uporabljanje čepkov za ušesa, kot spoznavanje sveta brez sluha,
- štetje zlogov v besedah ter določanje dolžin besed,
- poslušanje zvočnih valjev pri čimer je bilo potrebno najti ustrezen zvočni par.

5. FEBRUAR – VOH

- prepoznavanje vonjev hrane z zavezanimi očmi,
- poimenovanje občutij ob vonjanju tako prijetnih kot manj prijetnih vonjev,
- socialna igra skrivanja vonjav v škatla vonjav in iskanje le-te,
- uporaba stekleničk z vonjavami pristnih vonjev narave,
- izdelovanje lastnih parfumov iz filmskih valjev in zelišč oziroma začimb,
- usmerjanje pozornosti na prijetne in manj prijetne vonjave na prostem,
- poimenovanj občutij ob vonjanju in
- igre: Ali voham, ko sem prehlajen? Ali voham, ko si zatisnem nos?

6. MAREC - RAVNOTEŽJE

- gibalne naloge v telovadnici (hoja, skoki, plazenje po različno širokih podlagah),
- hoja po vrvi,
- stoja na eni nogi,
- premagovanje naravnih ovir na prostem, klančin, različnih podlag,
- igra ristanc (skoki in pobiranje kamenčkov),
- vrtenje na vrtiljaku in okoli svoje osi,
- seskoki iz višine in
- vožnja s poganjalčki in kolesi.

4. IZVAJANJE

V aprilu so se začela dela na prostem. Hišnik nam je obrezal drevje, delavci podjetja Kočevar so prestavili vrtčevsko ograjo, tako da smo dobili več prostora, G. Matjaž Novak je sponzorsko z bagrom opravil zahtevnejša zemeljska dela. Podjetje Zagorc pa je poskrbelo za izdelavo in postavitev v lesenih konstrukcij. Podjetje Praznik je doniralo robnike, podjetje CGP Novo mesto pa tri tone prodnikov, cvetličarna Irena Zupančič iz Grmovelj pa zelišča in rože. Za prevoz prodnikov je poskrbel avtoprevoznik Toni Bobič. Tudi starši so nam bili v veliko pomoč, saj so sodelovali pri darovanju in dostavi materiala. Izvedli pa smo tudi dve delovni akciji.

- Polaganje robnikov za čutno pot z očeti ter
- Sajenje zelišč in urejanje okolice ob dnevu odprtih vrat
- Postavitev tablic – Turistično društvo Bučka.

Otroci so na delovnih akcijah aktivno sodelovali. Pobirali so kamenje na trati, nosili vejice požaganega drevja, grabili listje, pobirali korenine, rokovali z otroškimi orodji in vozili samokolnice. Sejali so v vrtičku, sadili zelišča in jih zalivali, prekopavali vrt in opravili še mnogo del v katerih so urili svoje spretnosti in pripomogli k skupnem dobrem.

5. SKLEPNA ETAPA

Juhej! Naša čutna pot počasi dobiva končno podobo. Takole že uživamo v rabi čutne poti po postajah:

VIŠJA IN NIŽJA RAVNOTEŽNA GRED **STIMULIRANJE ČUTILA: RAVNOTEŽJE** 	**PREVESNA TEHTNICA** **STIMULIRANJE ČUTILA: RAVNOTEŽJE**
MANJŠE GLASBENO STOJALO **STIMULIRANJE ČUTILA: SLUH** 	**ZVOČNI MOBILI NA DREVESIH** **STIMULIRANJE ČUTILA: SLUH**
UŽIVANJE NARAVNIH, SEZONSKIH DOBRIN **STIMULIRANJE ČUTILA: OKUS** 	**VEČJE GLASBENO STOJALO** **STIMULIRANJE ČUTILA: SLUH**
SKRIVALNICA: PREPOZNAJ KDO SE SKRIVA! **STIMULIRANJE ČUTILA: VID** 	**TIPNE PODLAGE ZA HOJO** **STIMULIRANJE ČUTILA: TIP**

TIPNE PODLAGE V GUMAH **STIMULIRANJE ČUTILA: TIP** 	**POSTAJA Z LUPO IN DALJNOGLEDOM** **STIMULIRANJE ČUTILA: VID**
ZELIŠČNI OTOKI **STIMULIRANJE ČUTILA: VOH** 	**CVETLIČNA GREDICA** **STIMULIRANJE ČUTIL: VID IN VOH**

OTVORITEV

EPILOG

Projektni pristop in aktivno učenje na prostem sta skozi celo leto kazalo sadove. Otroci sprva res niso povsem vedeli kam nas pelje projekt, zanje je bil pojem čutne poti abstrakten, vendar smo postopno pridobili nova znanja. Zanimivo je bilo opazovati pristope otrok k reševanju težav na katere smo naleteli. Njihova inovativnost in nizanje predlogov brez strahu pred neuspehom… Meniva, da je to nekaj, kar omogoča projektni način dela. Tu je namreč vsak prispevek zaželen in le praksa lahko pokaže, bodisi je ideja izvedljiva bodisi ni. Otroci so mesečno spoznavali čutila, posebno so kazali radost in ustvarjalnost, kadar niso bili vodeni, temveč so lahko sami raziskovali in prihajali do spoznanj. Otroci so svojo motiviranost za projektno delo kazali s pripravljenostjo za sodelovanje, z idejami, lastnim delom, prilagajanjem in iskanjem svojega mesta v skupini. Spoznali smo tudi kvalitete drug drugega (sposobnosti na različnih področjih). Posebno pa se je izkazala otrokova pripravljenost na aktivno učenje, raziskovanje okolja z lastnim delom prav pri delovnih akcijah. Otroci so vihteli lopate, vozili samokolnice, grabili listje, nosili veje… Vsak je prevzel svojo vlogo v skupini in s tem tudi odgovornost za končni rezultat. Tudi kadar nismo mogli biti prisotni pri delu na prostem, smo z veselem opazovali stroje ali hišnika, ki je urejal okolico. Če se ozremo na participacijo družbenega okolja v projekt iz strani otrok, lahko menimo, da so bili te veseli udejstvovanja vsakega, ki nam je pomagal. Tudi sami so spodbujali starše, da so nam po svojih zmožnostih pomagali. Tisti otroci, ki so imeli ta privilegij, da so bili pri projektu prisotni tudi njihovi starši, so bili vidno ponosni in zadovoljni. Menimo, da so otroci pridobili veliko znanja na različnih nivojih:

- znanja o čutilih ter njihovo usmerjeno rabo v vsakdanjem življenju,
- gibalne spretnosti tako pri končni uporabi čutne poti, kot tudi pri pripravah terena, preizkušanju ravnotežja, v fini in grobi motoriki,
- sposobnost timskega dela, prilagajanja, socialnih odnosov ter skrb za naravo in doživljanje le-te.

Mehurčki z Ester in Lidijo se vsem, ki ste kakorkoli pomagali doseči naš cilj, iskreno zahvaljujemo!